

2

Aanbieding Prinsjesdagstukken 2019

Aan de orde is de aanbieding van de Prinsjesdagstukken voor het jaar 2019.

De voorzitter:

Aan de orde is de aanbieding van de begroting voor het jaar 2019. Ik geef de minister van Financiën het woord.

Minister **Hoekstra:**

Voorzitter, dank u wel. Het is mij een eer en een genoegen u de eerste begroting van dit kabinet aan te bieden - een begroting vol plannen voor de toekomst. Maar ik neem u eerst mee terug naar het verleden, om precies te zijn naar oktober 1911.

Europa was toen in de ban van de polen van de aarde. Ontdekkingsreiziger Roald Amundsen wilde naar een plek waar niemand ooit eerder was geweest: de Zuidpool. Een tocht met een even heroïsch als ambitieus doel. Een tocht ook vol gevaren en onzekerheden. Een tocht dus waarvoor alleen de ultieme voorbereiding goed genoeg was. Amundsen koos een skikampioen in zijn team die zelf ski's kon maken. Hij bracht maanden door bij de Eskimo's om te leren over reizen, rusten en kleden in het poolgebied. Hij nam grote hoeveelheden voedsel mee en verdeelde die over verschillende plekken langs de route. Hij koos voor husky's om de sledes te trekken en niet voor pony's, want hij wist: pony's eten geen vlees, maar honden wel en als het moet, eten honden ook hond. Hij verdeelde zijn brandstof in dichtgesoldeerde blikken zodat hij overal waar hij stopte, kon koken. En hij nam maar liefst vier thermometers mee, want als er één kapot zou gaan, had hij er nog twee in reserve.

Robert Scott begon op hetzelfde moment aan de race naar de Zuidpool. Scott was een beroemde marineofficier en in de ogen van velen de favoriet, maar zijn voorbereiding was anders dan die van Amundsen. Hij werd gedwongen te wandelen, want skiën konden hij en zijn teamleden niet. Hij had er geen idee van hoe de Eskimo's leefden. Hij koos voor pony's als trekdieren waardoor hij veel extra eten moest meenemen. Hij verdeelde zijn voedselvoorraad over twee grote depots die hij slecht markeerde. Hij bewaarde zijn brandstof in blikken met doppen van kurk waaruit de brandstof bleek te ontsnappen. En hij nam maar één thermometer mee die hij scheldend en tierend de poolbodem instampte toen die het begaf.

Amundsen bereikte de Zuidpool 34 dagen eerder dan Scott. Hij keerde gezond en wel huiswaarts met zijn team, en hij werd wereldberoemd. Scott verloor niet alleen de strijd, maar op de terugweg ook zijn leven.

Voorzitter. Ik keer terug naar het Nederland van 2018. Terug naar het land waar het economisch in heel veel opzichten goed gaat, waar de begroting voor de vierde keer op rij een plus noteert. Vier jaar achter elkaar, vier jaar achter elkaar een begrotingsoverschot; dat is in zestig jaar niet meer voorgekomen.

Het is ook het Nederland waar de economie opnieuw stevig groeit en waar de werkloosheid daalt tot het laagste niveau in vijftien jaar. Tot voor kort leek zo'n lage werkloosheid haast onmogelijk, want vier jaar geleden zaten nog meer dan 700.000 mensen ongewild thuis; meer mensen dan Rotterdam aan inwoners telt. Gezinnen waar een vader of een moeder 's ochtends niet naar het werk vertrok, maar de pen pakte voor een nieuwe sollicitatiebrief. Alleen thuis zonder collega's en zonder aanspraak, want werkloos zijn is meer dan alleen minder inkomen. Wie zijn baan verliest, verliest vaak ook een deel van zijn levensgeluk.

Voorzitter. Het economische tij is gelukkig ten goede gekeerd. Is dat dan te danken aan Haags beleid? Natuurlijk, verstandig beleid, tijdig hervormen en politieke stabiliteit dragen bij aan economisch succes, maar verder past de politiek eerlijk gezegd bescheidenheid. Het economische succes van vandaag is vooral het resultaat van ijzersterke economische fundamenten, van internationale economische groei, van ondernemerschap in al die Nederlandse bedrijven en van de inspanningen van miljoenen Nederlanders die iedere dag opnieuw keihard aan de slag gaan.

Voorzitter. Tegen die achtergrond presenteer ik vandaag een begroting die Nederland sterker, veiliger en welvarender maakt, die ons voorbereidt op de toekomst, die ons voorbereidt op het verwachte en, als het goed is, ook op het onverwachte. Door te investeren in onderwijs, waarmee we het vak van leraar aantrekkelijker maken. Door te investeren in infrastructuur, waarmee we extra wegen en spoor aanleggen. Door te investeren in veiligheid, waarmee we 1.100 extra politieagenten opleiden. Door te investeren in defensie, waarmee we de slagkracht van de krijgsmacht moderniseren. En door te investeren in werkgelegenheid en in een aantrekkelijk vestigingsklimaat, voor mkb'ers en grote bedrijven, waarmee we ook op lange termijn voldoende banen hebben in ons land. Door de vennootschapsbelasting te verlagen, de dividendbelasting af te schaffen, de inkomstenbelasting te verlagen en te investeren in wetenschappelijk onderzoek. Een begroting ook die ruimte schept om de gaswinning zo snel mogelijk te beëindigen, voor de veiligheid van de Groningers. En een begroting waarmee het kabinet ervoor zorgt dat alle groepen Nederlanders de economische groei in hun portemonnee voelen.

Want, voorzitter, 96% van de Nederlanders gaat er in 2019 op vooruit. En dat binnen de voorwaarde dat we de overheidsfinanciën verder op orde brengen, want het kabinet verwacht volgend jaar een overschot van 1%. Zo kan het kabinet, naast alle investeringen, ook een deel van de schuld aflossen, die daarmee zakt tot onder de 50%. Tien jaar geleden, voordat de crisis uitbrak, was de schuld net iets meer dan 43%. We zijn er dus nog niet, maar we zetten wel forse stappen in de goede richting. In de richting waarbij de overheid, als de nood weer aan de man is, nieuwe tegenslagen kan opvangen, alsof ook de overheid niet één, maar twee en op termijn hopelijk drie of vier thermometers bij zich heeft.

Voorzitter. Het mag ons dan nu economisch voor de wind gaan, uw Kamer weet net zo goed als ik dat juist onze economie, dat juist de Nederlandse economie meedeint op de golven van de wereldeconomie, gevoelig is voor geopolitieke instabiliteit en als een van de eerste de gevolgen ondervindt van handelsconflicten. Bovendien bedreigt dicht bij huis de brexit onze export, onze banen en onze porte-

monnee. Kortom, onze welvaart van vandaag is geen garantie voor de voorspoed van morgen. De opdracht voor het kabinet is dan ook om én te investeren in de samenleving én te zorgen voor sterkere koopkracht bij de burger én te oefenen in beheersing, zoals Amundsen overal marges inbouwde. Want de schuld mag dan dalen, laten we onszelf bevrijden van de gedachte dat we de financiële teugels zouden kunnen laten vieren. Nog altijd is de schuld van de overheid meer dan 400 miljard euro en daarvoor betalen we per Nederlander per dag bijna €1 alleen al aan rente. Om vol vertrouwen naar de toekomst te kunnen kijken, moeten we daarom juist nu ons fundament versterken en reserves aanleggen. Die honderd jaar oude les van Amundsen neemt het kabinet ter harte. Zo werkt het kabinet aan een sterker Nederland, van ons allemaal, voor ons allemaal, voor nu en in de toekomst.

Voorzitter. Ten slotte nog het volgende. Vanwege het grote succes vorig jaar is er een nieuwe editie van het Blauwe Boekje. Ik heb het ook bij me. Het is het boekje dat het verhaal van Nederland in cijfers vat. Het boekje is weer gemaakt op binnenzakformaat, dus is overal mee naartoe te nemen. Voorzitter, graag bied ik u de Miljoenennota 2019 en het Blauwe Boekje bij dezen aan.

Dank u wel!

(Geroffel op de bankjes)

De voorzitter:

Ik dank de minister van Financiën voor het aanbieden van de begroting voor het jaar 2019.